herpy

SLANGER

Grønn trepyton

Morelia viridis

Morelia viridis er en lysegrønn, trelevende pyton fra regnskogene på det sørlige Ny-Guinea og Cape York, som hviler i tette løkker over en gren og slår ned på byttet fra et fast utkikkspunkt. Ungene er gule og skifter til grønt i løpet av det første leveåret. Arten er vakker og holdbar, men stiller krav til fuktighet, ro og håndtering.

Familie: Pythonidae Engelsk: Green Tree Python Tidligere navn: *Chondropython viridis; Python viridis* Publisert 16. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**100-160 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**15-20 år**
Aktiv	**I skumringen og om natten**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Regnskog og fjellskog**
Vanskelighetsgrad	**Erfaren**

STELL

Min. terrarium	**90 × 60 × 60 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Varmeplass	**27-31 °C**
Temperatur, natt	**20-22 °C**
Luftfuktighet	**40-70 %**
Vann	**Vannskål**
UVB	**Anbefalt** Ferguson-sone 2
Kosthold	**Virveldyr**
Holdes	**Alene**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kjønnsmoden	**29-43 mnd.**
Kullstørrelse	**6-32 egg**
Kull per år	**1**
Inkubasjon	**39-65 dager** ved 29-31 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Liste II**
EU-vedlegg	**Vedlegg B**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Morelia viridis er en middels stor pyton med glatte skjell, en gripehale og en tydelig avsatt hals. Voksne dyr er klart grønne, mørkest langs ryggkammen, hvor det går en tett rekke med hvite skjell; på Aru-øyene er den hvite tegningen brutt opp i små rosetter. Buken er gul, og noen dyr har et blått skjær. Hodet er bredt, øynene har loddrett pupill, og varmefølsomme groper sitter i overleppens skjell. Artsnavnet *viridis* er latin for grønn.

Ungene er ikke grønne. De klekkes som lysegule dyr med hvite flekker kantet i svart eller brunt og en lys stripe gjennom øyet. Fargeskiftet skjer typisk mellom seks og tolv måneder, når slangen er omtrent 55-60 cm lang, og det kan gå på en natt eller ta flere måneder. Hos noen bestander blir voksne dyr aldri helt grønne og beholder noe av den gule ungdomsfargen. I fangenskap er det avlet fram fargevarianter; veiledningen her handler om arten.

Voksne dyr blir typisk 100-160 cm lange, sjelden opp mot 2 m. Hunnene blir som regel lengre og tyngre enn hannene. Den nordlige søsterarten *Morelia azurea*, som lever nord for Ny-Guineas sentrale fjellkjede og blant annet har røde unger, ble tidligere regnet med til arten. De to forveksles lett i handelen, hvor dyr ofte selges under lokalitetsnavn.

De fleste dyrene på markedet er oppdrettet, men importerte dyr fra farmer i Indonesia kan bære parasitter. Kjøp oppdrettede dyr som spiser og er vant til frosne byttedyr.

Utbredelse og leveområde

Morelia viridis lever på Ny-Guinea sør for den sentrale fjellkjeden, både i den indonesiske delen og i Papua Ny-Guinea, samt på Aru-øyene og øya Gag. I det sørøstlige Papua Ny-Guinea når den også nordkysten, fra Milne Bay gjennom Oro-provinsen til traktene ved Lae. Mot sør finnes den på Cape York-halvøya i det nordøstlige Queensland i Australia, blant annet ved Iron Range.

Bestandene nord for fjellkjeden, blant annet på Biak, hører til *Morelia azurea*.

> **Naturlig utbredelse:** Indonesia, Papua Ny-Guinea og Australia.

LEVEOMRÅDE

M. viridis er en regnskogsart som lever fra havnivå opp til omtrent 2.000 meters høyde, mest i lavlandsskog og lavere fjellskog. Den finnes også i sekundærskog og i skog som gror til igjen etter rydding.

Unge dyr holder til i lysninger og ved skogkanten, hvor lyset når bakken, og jakter blant annet på små øgler og virvelløse dyr i dagtimene. Voksne dyr bor i lukket kronetak og er mest aktive i skumringen og om natten. Dyret hviler i løkker over en vannrett gren eller liane og venter på byttet, ofte på samme utkikkspost i opptil to uker. Når det jakter, henger forkroppen i buktninger ned fra grenen, klar til å slå. Bare hunnene har et fast hjemmeområde; hannene vandrer rundt og leter etter hunner.

Klimaet er varmt og fuktig med daglig regn. Temperaturen faller sjelden under 20 °C, og dagslengden er nesten den samme året rundt.

Stell

TERRARIET

Et voksent dyr må ha et terrarium på minst 90 × 60 × 60 cm (lengde × bredde × høyde). Større er bedre, og 120 × 60 × 60 cm er et godt mål til en voksen hunn. Terrariet skal ha frontdører, slik at dyret ikke forstyrres ovenfra, og være åpent nok til ventilasjon: et nett på hele eller deler av toppen, som delvis dekkes til for å holde på fuktigheten.

Vannrett plass er viktigere enn høyde. Dyret ferdes vannrett langs greiner og lianer, og en for høy kasse får det til å velge det høyeste stedet og bli hengende, langt fra vannskålen. Fra den høyeste sitteplassen skal det være mulig å nå gulvet. Innred med minst to solide sittegreiner i forskjellig tykkelse og høyde, hvor minst én sitter innenfor 30 cm fra bunnen som jaktplass. Grenene skal sitte fast i veggene, slik at de ikke kan falle ned, men gjerne kunne tas ut. Tilføy løv, tykke lianer og store, robuste planter som ficus, dracaena og gullranke, og eventuelt en lukket kasse oppunder taket som skjul.

Som bunn brukes 5-10 cm kokosfiber, løs jord uten gjødsel og et lag tørre blader oppå, slik at fuktigheten holder seg lenge. Fjern ekskrementer straks, og skift bunnen helt hver tredje til fjerde måned. Unge dyr kan holdes i et mindre terrarium, men flytter fint inn i voksenterrariet når det er rikelig med skjul.

TEMPERATUR

Det skal være en tydelig gradient. Solplassen på den øverste grenen skal være 27-31 °C og den kjøligere delen av terrariet 24-26 °C. Om natten slås varmen av, og temperaturen kan falle til 20-22 °C, men ikke under 20 °C.

Bruk halogenpærer eller glødepærer, helst flere svake i stedet for én sterk, og sett dem i en armatur som ikke kan berøres. Dyret hviler tett på pæren, så gi god avstand eller et gitter, slik at det ikke brenner seg. Mål med et digitalt følertermometer på solplassen og ett i skyggen midt i terrariet. Blir rommet for kaldt om natten, kan en termostatstyrt keramisk varmekilde uten lys supplere. Varmesteiner hører ikke hjemme i terrariet.

Et dyr som gjemmer seg i et skjul uten å gå ut i varmen, kan bli sykt. Fjern overflødige skjul, slik at det fortsatt regulerer temperaturen sin.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten skal ligge på 40-70 % og variere: høyere rett etter sprøyting og deretter fallende til omtrent 40 %, før det sprøytes igjen. Konstant våte forhold gir hudproblemer og soppinfeksjoner, men for tørre forhold gir uttørking, særlig hos unger.

Sprøyt terrariet kraftig hver kveld og gjerne igjen om morgenen, slik at blader og grener er dekket av dråper. Dyret drikker dråpene og er mer aktivt etter regn. Et automatisk regnanlegg med minst fire dyser kan overta arbeidet. Sett i tillegg inn en stor skål med friskt vann, gjerne hevet nær sittegrenen, og skift vannet daglig. Mål luftfuktigheten med et hygrometer midt i terrariet.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

LYS OG UVB

Unge dyr er dagaktive, og voksne dyr er mest aktive i skumringen og om natten, men begge har nytte av klart dagslys. Lyset skal være på 12 timer i døgnet og slås helt av om natten.

Arten kan klare seg uten UVB, men et svakt UVB-lys anbefales, fordi det gir D3-vitamin, bedre appetitt og mer aktivitet. Arten hører til Ferguson-sone 2. Plasser UVB-røret over den varme siden, slik at UV-indeksen på solgrenen er omtrent 2-3 og lavere i resten av terrariet. Et T5 HO-rør på 5-6 % UVB skal sitte 23-28 cm over slangens rygg over nett og 30-38 cm uten nett; avstanden avhenger av lampetype og nett, så mål med en UV-måler hvis det er mulig. Suppler med en klar LED-lampe på 6.500 K som dekker det meste av terrariets lengde, hvis plantene skal vokse.

Les mer: Lys og UVB Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

FÔRING

M. viridis spiser hele byttedyr. Voksne dyr får mus, små rotter, hamstere, gerbiler og vaktler, gjerne i variasjon, og unger får små mus. Byttet skal være tint fra frost og varmet til omtrent 38 °C. Bruk en lang pinsett, og tilby det når dyret sitter på jaktgrenen.

For å unngå overvekt, som arten lett får på grunn av det stillesittende livet, skal byttet være lite og fôringen sjelden. Unger får en liten mus hver 5.-7. dag. Eldre unger og unge voksne får en hoppermus eller en middels stor mus hver 7.-10. dag. Voksne får en eller to voksne mus eller en liten rotte hver 10.-14. dag. Byttets samlede vekt er omtrent 15 % av slangens vekt hos dyr under to år, 5-10 % hos to- til femåringer og omtrent 5 % deretter. Slangen veies i en skål på en kjøkkenvekt.

Når den er sulten, blir den mer urolig og setter seg på den nederste jaktgrenen. Vitamin- og mineraltilskudd er ikke nødvendig, men en lett pudring med et allsidig tilskudd kan gis av og til.

ATFERD OG HÅNDTERING

Morelia viridis er sky og stedbundet. Den blir sjelden like tam som mange snoker og skal ikke håndteres hver dag. Den har rykte på seg for å bite, men det er oftest en følge av hard behandling. Rolig og forutsigbar håndtering gjør mange voksne dyr tålelige.

Ta dyret fra sittegrenen mens det hviler. Nærm deg nedenfra med den frie hånden, støtt de nederste løkkene, og la slangen selv bevege seg opp på hånden. Dra den aldri av grenen, ta aldri tak i halen, og tilby en ny trygg sitteplass. Bruk begge hendene på et voksent dyr. Nye dyr skal få et par uker i fred, deretter korte økter på høyst 5 minutter, som gradvis kan forlenges. Vask hendene først, slik at lukten ikke minner om byttedyr, og tapp slangen lett på hodet med en papprull eller en slangekrok, slik at den vet at det ikke er fôring.

Dyrene skal bo alene. Flere sammen gir konkurranse og stress. Barn skal ikke håndtere slangen uten tilsyn.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Kjønnene er like i farge, og hunnen blir som regel litt lengre og tyngre. Hannen har kloakkspor (rester av bakbein), som han stimulerer hunnen med under paringen. Kjønnet bestemmes sikrest ved sondering, som bare en veterinær eller en erfaren holder bør utføre. Hannene blir kjønnsmodne etter omtrent 2,5 år og hunnene etter omtrent 3,5 år, ofte lenge etter at de er blitt grønne. Hunnen skal være veludviklet og i god hold før den settes i avl.

PARRING

Arten har en markant yngletid. Paringen skjer fra august til januar og utløses ofte av lavtrykk og uvær. Hannen slutter å spise når han leter etter en hunn, og stimulerer henne med kloakksporene. Hunnene yngler ikke hvert år.

Sett hannen inn til hunnen i hennes terrarium, og hold øye med dem de første dagene. Hvor mye nettene skal kjøles ned og dagene forkortes for å sette i gang paringen, er ikke dokumentert.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen legger 6-32 egg, et par måneder etter paringen; i naturen legges eggene i oktober. Hun legger dem i et skjul, for eksempel en eggleggingskasse med fuktig substrat eller en hul gren, og ruger dem deretter ved å ligge i en tett spiral rundt dem.

Hun skal ha et mørkt, rolig sted og må ikke forstyrres mens hun ruger.

INKUBASJON

Hunnen ruger eggene i omtrent 50 dager, med et spenn på 39-65 dager, og holder dem på 29-31 °C. Eggene kan også flyttes til en rugemaskin ved samme temperatur, hvor de ligger i fuktig perlitt eller vermikulitt og ikke må vendes. I naturen klekkes de i november, når regntiden begynner.

Ungene er omtrent 30 cm lange ved klekkingen. Flytt dem fra rugekassen når de har skiftet hud første gang.

OPPDRETT AV UNGER

Ungene er gule og skal holdes enkeltvis i et lite terrarium med greiner, løv og et skjul. Hold luftfuktigheten på 40-70 %, og sprøyt daglig, for unger er mer utsatt for uttørking enn voksne.

De første måltidene er små, tinte nyfødte mus eller små mus, tilbudt med pinsett. De vokser raskt og skifter farge etter 6-12 måneder, men blir først kjønnsmodne etter flere år.

Helse og vanlige feil

Arten er robust når stellet er riktig, men flere problemer går igjen:

- Uttørking, særlig hos unger som ikke finner vannet. Sprøyt daglig, slik at det er drikkedråper på blader og greiner.
- Sopp- og hudinfeksjoner i terrarier som aldri tørker ut. La terrariet tørke ut mellom fuktingene, og sørg for ventilasjon.
- Overvekt og fettlever av for hyppig eller for stor fôring. Veg dyret jevnlig.
- Munnbetennelse og luftveisinfeksjoner ved for kalde forhold eller dårlig hygiene: spytt, bobler ved nesen og åpen munn.
- Parasitter hos importerte dyr. Få en avføringsprøve undersøkt, særlig ved vekttap til tross for god appetitt.
- Brannskader fra pærer uten gitter.
- Hudskifte som setter seg fast når fuktigheten er for lav.

Søk en veterinær med erfaring med krypdyr hvis dyret går ned i vekt, nekter å spise i flere uker, sitter med åpen munn eller holder hodet løftet og pusten tung.

Les mer: Typiske sykdommer og tegn på sykdom

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.